

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Cu privire la aprobarea semnării Aranjamentului administrativ pentru
implementarea Acordului în domeniul securității sociale dintre
Republica Moldova și Republica Turcia**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă semnarea Aranjamentului administrativ pentru implementarea Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Republica Turcia.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

ARGUMENTAREA

necesității aprobării semnării Aranjamentului Administrativ pentru implementarea Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Republica Turcia

A. Descrierea tratatului

Proiectul Aranjamentului Administrativ pentru implementarea Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Republica Turcia (*în continuare – Aranjament Administrativ*) este unul bilateral, care se încheie la nivel de Guvern al Republicii Moldova, pe de o parte, și al Republicii Turcia, pe de altă parte, fără a fi implicate părți terțe la tratat.

Proiectul Aranjamentului Administrativ are o formă clasică având următoarea structură: titlu, preambul, dispozitiv și clauze finale. Proiectul Aranjamentului Administrativ este structurat în 17 articole, care sunt grupate în 4 părți.

Proiectul Aranjamentului Administrativ a fost elaborat în temeiul articolului 19, alineatul (1) al Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Republica Turcia (*în continuare – Acord*).

Aranjamentul Administrativ este un instrument secundar, având rolul de implementare a dispozițiilor Acordului. Acesta determină instituțiile competente ale statelor contractante, modalitatea și limbile de colaborare ale acestora.

Tratatul stabilește documentele pe care le depune solicitantul pentru a beneficia de pensie sau alte prestații de asigurări sociale și termenele de depunere a acestora; instituțiile responsabile pentru acordarea și plata prestațiilor, sarcinile care îi revin în acordarea unui drept; termenele de emitere a certificatelor și formularelor și termenele de transmitere a documentelor. Instituțiile competente se angajează să facă schimb de date relevante pentru acordarea sau încetarea plății prestațiilor.

Tratatul va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Acordului și va avea aceeași durată. Acordul se încheie pe o perioadă nedeterminată.

Aranjamentul Administrativ poate fi modificat sau completat prin Protocoale separate la înțelegerea reciprocă a autorităților competente ale statelor contractante, în conformitate cu procedurile legale interne.

B. Analiza de impact

Aranjamentul Administrativ este actual atât timp cât se atestă procese migratorii dintre cele două părți la Acord, deoarece tratatul se aplică persoanelor care se deplasează dintr-un stat în altul, fie în scop de muncă, fie pentru a-și stabili domiciliul și le asigură garanții de securitate socială în cazul survenirii riscurilor sociale asigurate.

Scopul final al tratatului este să stabilească condițiile și procedurile de conlucrare între autoritățile și instituțiile competente pentru implementarea Acordului, să faciliteze comunicarea între instituțiile competente ale statelor contractante, în vederea schimbului de documente și informații, stabilirii dreptului la prestațiile de asigurări sociale prevăzute în Acord, plății, transferului acestora,

pentru a evita deplasarea persoanelor în cauză pe teritoriul celui alt stat contractant doar în aceste scopuri.

Printre instrumentele juridice multilaterale existente în domeniu menționăm Regulamentul (CE) nr. 987/2009 din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, fiind cel mai complex și cuprinzător instrument juridic de implementare, cu titlu obligatoriu în toate statele membre UE, cele ale Spațiului Economic European și Elveția.

Nu există o altă modalitate de reglementare a relațiilor în domeniu, decât încheierea unui tratat bilateral. Republica Moldova optează pentru încheierea acordurilor bilaterale, care este cel mai eficient instrument de coordonare a sistemelor naționale de securitate socială ale statelor.

Republica Moldova a încheiat acorduri de securitate socială cu 12 state și, respectiv, aranjamente administrative de implementare cu 11 state (cu cel de-al 12-lea urmează să fie negociat), toate având o aplicare reușită.

Negocierea Aranjamentului Administrativ, acesta fiind un instrument juridic tehnic de implementare a prevederilor Acordului de nivel interguvernamental, este precedată de negocierea acordului de securitate socială de bază, și succedată de convenirea formularelor de implementare a Acordului și Aranjamentului Administrativ.

Aranjamentul Administrativ generează drepturi pentru persoanele care cad sub incidența Acordului să se adreseze instituțiilor competente de la locul de domiciliu sau reședință, pentru a depune cererea de stabilire a pensiei sau altor prestații de asigurări sociale. Totodată, prevederile Aranjamentului Administrativ generează obligația instituțiilor competente ale statelor să stabilească și să achite prin transfer prestațiile, în conformitate cu dispozițiile legale naționale; să asigure o colaborare reciprocă eficientă, și anume: să primească și să examineze cererile, să confirme și să transmită celelalte părți documentele necesare disponibile, să emită, la solicitare, certificatele și formularele necesare în acest scop, să facă schimb de date statistice.

Diferențele ce rezultă din implementarea Aranjamentului Administrativ se vor soluționa de către autoritățile competente prin consultări directe.

Aranjamentul Administrativ va fi implementat de către instituțiile competente ale statelor contractante și pe teritoriul acestora.

Urgență majoră de a pune tratatul în vigoare nu există.

Aspectul politic, cultural și social

Încheierea Acordului și, respectiv, a Aranjamentului Administrativ va intensifica colaborarea dintre autoritățile și instituțiile competente ale celor două state contractante.

Tratatul va asigura garanții sociale și un nivel înalt de echitate socială persoanelor din categoria lucrătorilor migranți, asigurându-le dreptul la libera circulație.

Aspectul economic și de mediu

Proiectul Aranjamentului Administrativ nu conține prevederi care ar avea efecte negative asupra economiei Republicii Moldova. Mai mult, proiectul motivează persoanele să activeze în sectorul formal, pentru ca la apariția riscurilor sociale asigurate acestea să beneficieze de prestații de asigurări sociale

corespunzătoare. Dispozițiile tratatului creează condiții favorabile pentru ca migranții din Republica Moldova să revină în țară, deoarece la atingerea vârstei de pensionare aceștia vor beneficia în Republica Moldova de drepturile de securitate socială dobândite în Turcia. Beneficiind de pensie din unul sau ambele state, persoanele vor dispune de mai multe surse de existență. Prin urmare, tratatul va avea drept consecință indirectă reducerea numărului beneficiarilor de ajutor social și alte prestații sociale acordate din bugetul de stat persoanelor neeligibile pentru pensie.

Aspectul normativ

Prevederile Aranjamentului Administrativ sunt compatibile cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Carta ONU și alte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Tratatul vine să realizeze angajamentele asumate de către Republica Moldova prin aderarea sa la Carta Socială Europeană revizuită, parțial ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 484-XV din 28.09.2001, și semnarea Acordului de Asociere RM-UE.

Aranjamentul Administrativ este compatibil cu Regulamentul (CE) nr. 987/2009 din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, principiile și prevederile cărui constituie baza tratatului.

Încheierea Aranjamentului Administrativ nu necesită adoptarea sau modificarea legislației naționale în vigoare. Fiecare stat contractant își aplică cadrul legal național existent.

Aspectul instituțional și organizatoric

Autoritatea competentă responsabilă de negocierea proiectului Aranjamentului Administrativ este Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei. În procesul negocierilor sunt implicate și instituțiile competente pentru implementarea Acordului și Aranjamentului Administrativ: Casa Națională de Asigurări Sociale și Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, precum și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene în calitate de autoritate publică centrală responsabilă de politica externă a statului.

Casa Națională de Asigurări Sociale este, de asemenea, organismul de legătură care asigură comunicarea cu organismul de legătură și instituțiile competente din Republica Turcia. În vederea implementării Acordului și Aranjamentului Administrativ.

Implementarea prevederilor Aranjamentului Administrativ nu necesită înființarea unor structuri naționale sau internaționale noi, la fel și resurse umane suplimentare.

Casa Națională de Asigurări Sociale prezintă Ministerului, trimestrial și anual, informația privind implementarea acordurilor de securitate socială încheiate de Republica Moldova, care conțin date privind stabilirea și transferul pensiilor stabilite în baza acordurilor.

Implementarea Aranjamentului Administrativ nu necesită elaborarea unor planuri de acțiuni instituționale sau interinstituționale privind asigurarea măsurilor organizatorice.

Aspectul financiar

Impactul implementării Aranjamentului Administrativ reiese din impactul Acordului de bază. Acesta se va reflecta pozitiv asupra situației financiare a beneficiarilor.

Angajamentul statului constă în asigurarea persoanelor asigurate cu drepturi de pensie dobândite corelativ plății contribuțiilor de asigurări sociale, chiar și în cazurile în care aceste persoane nu au realizat un stagiu de cotizare minim necesar pe teritoriul Republicii Moldova, dar îndeplinesc această condiție prin totalizarea perioadelor de asigurare în ambele state contractante. La stabilirea și calcularea pensiei fiecare stat va aplica legislația națională în domeniu. Atât Republica Moldova, cât și Republica Turcia vor calcula și vor achita pensia doar pentru perioadele de asigurare realizate pe teritoriul propriu, prin aplicarea principiului proportionalității.

În temeiul Acordului se stabilesc doar pensiile publice prevăzute în Legea nr. 156-XIV din 14.10.1998, care se achită din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat. Aplicarea Aranjamentului Administrativ nu implică cheltuieli din bugetul de stat sau local, la fel nu sunt necesare cheltuielile pentru realizarea acțiunilor legate de aspectul normativ, instituțional și organizatoric al tratatului.

Prevederile Acordului și Aranjamentului Administrativ nu au un impact direct asupra importurilor și exporturilor sau mediului de afaceri, dar, totodată, ar crea indirect efecte asupra sistemului fiscal, motivând persoanele să activeze în economia formală, majorând prin aceasta numărul subiecților de drept fiscal și cel al contribuabililor la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Aspectul temporar

Proiectul Aranjamentului Administrativ va urma toate etapele și procedurile întemeiate aferente semnării și punerii în vigoare a unui tratat, stabilite prin Legea nr. 595-XIV din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și în Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 17.07.2015.

Aranjamentul Administrativ va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Acordului și va avea aceeași durată. Acordul se încheie pentru un termen nedeterminat și poate fi denunțat de către oricare parte la tratat printr-o notificare scrisă, expediată cu cel puțin șase luni înainte de sfârșitul anului calendaristic în curs.

În cazul denunțării tratatului toate drepturile dobândite în temeiul Acordului vor fi menținute și procesarea cererilor legată de drepturile la prestații care nu au fost încă stabilite va fi finalizată în conformitate cu dispozițiile Acordului.

Aplicarea provizorie a tratatului nu este prevăzută și nici nu este necesară.

Organizarea reuniunilor sau consultărilor privind implementarea tratatului nu este reglementată. În cazul apariției unor dificultăți în aplicarea tratatului autoritățile competente vor decide asupra formei de soluționare a acestora, dar nu înainte de a notifica MAEIE despre aceasta, conform procedurii legale naționale.

C. Rezultatele negocierilor

Negocierile asupra proiectului Aranjamentului Administrativ au fost inițiate în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1403 din 23.12.2016.

Proiectul a fost negociat în cadrul rundelor de negocieri, în cadrul cărora delegația moldovenească a înaintat propunerile instituțiilor naționale de resort

prezentate în cadrul procedurii de coordonare a tratatului. În urma discuțiilor, părțile au acceptat propunerile care au fost considerate relevante.

Negocierile s-au desfășurat în limbile de stat ale părților, traducerea fiind efectuată de către un interpret.

Rezultatele atinse în urma negocierilor corespund scopului și rezultatului scontat. Părțile au reușit să găsească formulări și soluții acceptabile pentru ambele state și să convină textul final al Aranjamentului Administrativ.

Printre aspectele esențiale ale tratatului care au fost modificate sau completate în urma negocierilor sunt:

- a fost substituit termenul de "invaliditate" cu "dizabilitate" urmare modificării conceptului în legislație;
- a fost introdus un articol separat privind soluționarea diferendelor;
- a fost introdus un articol separat privind modificarea și completarea tratatului;
- la rubrica semnăturilor sintagmele "Pentru Republica Moldova" și "Pentru Republica Turcia" au fost substituite cu sintagmele "Pentru autoritatea competentă a Republicii Moldova" și, respectiv, "Pentru autoritatea competentă a Republicii Turcia".

D. Aspectul procedural al semnării/încheierii

Părțile au convenit ca tratatul să fie semnat în cadrul ceremoniei formale care se va organiza cu ocazia vizitei oficiale la Chișinău a Președintelui Republicii Turcia Recep Tayyip Erdoğan, preconizată în mai 2017. Acordul va fi semnat în două exemplare originale în limbile română, turcă și engleză, ambele texte fiind egal autentice. În caz de divergențe de interpretare, textul în limba engleză va prevala.

Pentru autoritatea competentă a Republicii Moldova Aranjamentul Administrativ se propune să fie semnat, având deplinele puteri, de către ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei doamna Stela GRIGORAȘ. Pentru autoritatea competentă a Republicii Turcia Aranjamentul Administrativ va fi semnat de către ministrul Muncii și Securității Sociale domnul Mehmet MÜEZZİNOĞLU.

26 aprilie 2017

Viorica DUMBRĂVEANU

Viceministru